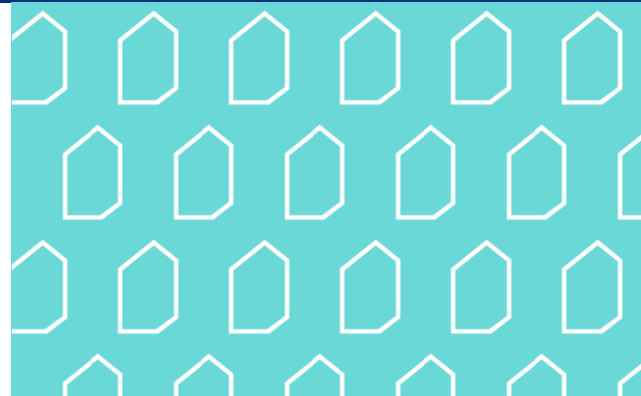

Asiakasinfo 30.9.2020

Kokonaisarkkitehtuurituen tilannekatsaus ja
jatkonäkymät

**DIGI- JA
VÄESTÖTIETO-
VIRASTO**

Tervetuloa asiakasinfoon

Agenda

- Arkkitehtuuripankin palvelusopimuksen päättymisen
- Digi- ja väestötietoviraston tuki syksyllä 2020 (palvelusopimuksen päättymiseen liittyvä ym. tuki)
- Asiakastarvekyselyn alustavia tuloksia
- Kokonaisarkkitehtuurityö jatkossa
- Digi- ja väestötietoviraston tuki kokonaisarkkitehtuurityölle ja tiedonhallinnan kuvaustoiminnalle
- Kysymyksiä ja vastauksia

- Esitys julkaistaan infon jälkeen: <https://dvv.fi/arkkitehtuuripankki>

Arkkitehtuuripankin palvelusopimuksen päättymisen

Johtaja Mikko Pitkänen

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Palvelusopimuksen päättyminen

Valtiovarainministeriö ja QPR Oyj tekivät palvelusopimuksen vuonna 2017

- Sopimuskausi 4 vuotta, optiomahdollisuus 2 vuodelle
- Palvelun käyttö on jatkossa mahdollista, mutta maksullista
- Palvelu ei enää vuodesta 2021 alkaen Digi- ja väestötietoviraston tarjoama palvelu
- Jos organisaatio haluaa siirtää kuvauksiaan Arkkitehtuuripankista toiseen ympäristöön, toimittaja on velvollinen auttamaan kohtuullista korvausta vastaan

Digi- ja väestötietoviraston tuki syksyllä 2020

Kehityspäällikkö Hannu Ojala

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Tuki syksyllä 2020

- Kokonaisarkkitehtuurin mallinnuspalvelu Arkkitehtuuripankki on käytettävissä vuoden 2020 loppuun asti
- Tehty ohjeistus tiedonhallintalain mukaisten minimiarkkitehtuurikuvausten laatimisesta Arkkitehtuuripankissa
- Tekeillä ohjeistus laajennettujen kuvausten tekemisestä Arkkitehtuuripankissa
- Jos organisaatio haluaa siirtää kuvauksiaan Arkkitehtuuripankista toiseen ympäristöön, Digi- ja väestötietovirasto tukee siinä tapauskohtaisesti
- Digi- ja väestötietovirasto tukee organisaatioita sopimusneuvotteluissa toimittajan kanssa

Asiakastarvekyselyn alustavia tuloksia

Viestintäasiantuntija Irene Rissanen

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Kyselyn taustaa

- Kysely lähetettiin sähköpostitse 1. - 18.9.2020
- Kohderyhmä: Arkkitehtuuripankki.fi:n pääkäyttäjät
- Määräaikaan mennessä tuli 36 vastausta -> vastausprosentti noin 21
- Tavoitteena selvittää
 - Arkkitehtuuripankki.fi-palvelun sopimuksen päättymiseen liittyvää tuen tarvetta tämän syksyn aikana
 - Tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen kuvausvälineiden käytön laajuutta ja resursointia organisaatioissa
 - Tuki- ja koulutustarpeita
 - Toiveita kokonaisarkkitehtuurituelle vuoden 2020 jälkeen
- Kyselyn tulokset auttavat suuntaamaan tukea tarkoituksenmukaisesti
- Tuemme tiedonhallinnan kuvaustoimintaa ja organisaatioiden välistä yhteistyötä jatkossakin

Taustakysymykset

- Mihin ryhmään organisaatiosi kuuluu?
 - Valtionhallinto: 72,2%
 - Kunta tai kuntayhtymä: 13,9%
 - Alueellinen yhteistoimintaorganisaatio (sairaanhoidopiiri, maakuntaliitto) 0%
 - Yritys tai yhteisö: 13,9%
- Organisaatiosi henkilöstömäärä?
 - Alle 100 henkilöä: 5,6%
 - 100 - 499 henkilöä: 41,7%
 - 500 - 999 henkilöä: 13,9%
 - 1000 - 9999 henkilöä: 33,3%
 - 10 000 henkilöä tai enemmän: 5,6%

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen kuvausvälineiden käytön laajuus 1 (2)

- Kokonaisarkkitehtuurin kuvausvälineellä tehtyjen kuvausten hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä
 - Prosessien, palvelujen ja integraatioiden suunnittelussa
 - Myös tiedonhallintamallin kuvauksissa
- Kuvauksissa on suurimmaksi osaksi vain julkista tietoa, mutta myös turvallisuusluokiteltuja tietoja ja muita salassa pidettäviä tietoja on huomattavan paljon
- Nykyisin käytössä olevat kuvausvälineet
 - Arkkitehtuuripankki.fi, PowerPoint, MS Visio, Excel (JHS 179 -suositus, Liite 5)

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen kuvausvälineiden käytön laajuus 2 (2)

- Tiedonhallintamallin mukaisten arkkitehtuurikuvausten tekemisessä aiotaan hyödyntää kuvausvälineinä
 - Excel, PowerPoint, Arkkitehtuuripankki.fi
- Kuinka organisaatiossasi tehdään jatkossa arkkitehtuurikuvauksia?
 - Yleisin vastaus ”En osaa sanoa”
 - Lähes 30% vastasi ”Jatkamme Arkkitehtuuripankki.fi-palvelun käyttöä omalla rahoituksella”

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen kuvausvälineiden resursointi

- Arvio resurssien riittävydestä tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen kuvausvälineiden hankintaan ja käyttöönottoon lähitulevaisuudessa (1 - 3 vuotta)
 - Resurssiarviota kysyttiin kuvausvälinekohtaisesti
 - Vastaajista 29% piti arkkitehtuurikuvausvälineiden resursointia riittävänä
- Arvio tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen kuvausvälineiden käytön koulutusresursseista lähitulevaisuudessa (1 - 3 vuotta)
 - Koulutukseen on riittävät tai lähes riittävät resurssit: 34,3%
 - Koulutukseen on liian vähän resursseja: 62,9%
 - Koulutukseen ei ole resursseja: 2,9%

Kokonaisarkkitehtuuri mallinnuksen tukena

- Kuvaamisen mallipohjiksi toivotaan
 - Mallipohjaa, jossa voi käyttää Archimate-, UML- ja BPMN-notaatioita (JHS 179 -suosituksen mukainen mallipohja)
 - Lean-ajattelun mukaista mallipohjaa (LeanKA)
 - Myös tiedonhallintalain mukaisia mallipohjia toivotaan
- Viitearkkitehtuureja toivotaan
 - Tiedonhallinnasta
 - Yhteentoimivuudesta
 - Tietoturvasta

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen tuen ja koulutuksen tarve 1 (3)

- Digi- ja väestötietovirastolta toivotaan tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen **kuvausvälinetukena**
 - Mallipohjia tiedonhallintamallin ylläpitämiseksi
 - Kuvausvälinetukea tiedonhallintamallin kuvaamisessa
 - Yhteisiä ohjeistuksia eri välineille
 - Integraatiota Digi- ja väestötietoviraston Yhteentoimivuusalustan tietomalleihin

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen tuen ja koulutuksen tarve 2 (3)

- Digi- ja väestötietovirastolta toivotaan tiedonhallinta-, toiminnankehitys- (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) ja arkkitehtuurityön tukena
 - Lisää organisaatioiden välistä yhteistyötä
 - Yhteisiä kuvausmenetelmiä (menetelmien dokumentaatio ja kehittäminen, tiedonhallintamallin mukaiset arkkitehtuurikuvaukset)
 - Tiedonvaihtokanavaa arkkitehdeille
- Toiveet Digi- ja väestötietoviraston järjestämästä koulutuksesta
 - Eniten toivotaan vertaistapaamisia arkkitehdeille

Tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen tuen ja koulutuksen tarve 3 (3)

- Toiveet tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen tuen ja koulutuksen kehittämisestä
 - Käytännönläheistä koulutusta, konkretiaa
 - Vertaistapaamisia ja verkostoitumista
 - Digi- ja väestötietoviraston koordinoitua
 - ”Koulutusta pitäisi valtionhallinnossa järjestää keskitetysti, jotta valtionhallintoa johdetaan yhtenäisellä tavalla myös KA:n osalta.” Vrt. tietoturva

Arkkitehtuuripankki.fi:n palvelusopimuksen päättyminen 1 (2)

- Vaikutukset organisaatioille
 - Osalle ei mitään tai vain vähäisiä vaikutuksia, osalle suuria vaikutuksia
 - Uuden välineen hankinta -> kilpailutusprojekti
 - Kuvausten siirtäminen pois Arkkitehtuuripankki.fi:stä uuteen välineeseen
 - Aikatauluhaasteet, päätös tuli lyhyellä varoitusaajalla
 - Kustannusvaikutuksia
 - Huoli arkkitehtuurityön tulevaisuudesta ja yhteentoimivuudesta jatkossa
 - Huoli yhteistyöstä jatkossa

Arkkitehtuuripankki.fi:n palvelusopimuksen päättymisen 2 (2)

- Noin puolet vastaajien organisaatioista toivoo Digi- ja väestötietovirastolta tukea sopimuksen päättymisen vuoksi ja puolet ei
- Tukena toivotaan
 - Tukea nykyisten kuvausten siirtämisessä toiseen kuvausympäristöön
 - Tukea uuden kuvausvälineen hankintaan
 - Korvaavaa/ keskitettyä välinettä
 - ”Kaikki tuki ja koordinaatio on tervetullutta.”

Terveiset Digi- ja väestötietovirastolle

- Kritiikkiä
 - Arkkitehtuuripankki.fi-palvelun rahoittamisen lopettamisesta kuulematta asiakkaita
 - Korvaavan välineen puuttumisesta
- Kaivataan
 - Yhteistä kuvaus- ja mallinnusvälinettä
 - Verkostoa ja organisaatioiden välistä vuorovaikutusta

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Jatkossakin toivotaan
 - Verkostoa, yhteistyötä ja arkkitehtuurityön koordinointia
 - Yhteistä koulutusta
 - Yhteistä kuvaus- ja mallinnusvälinettä
- Esiin nousi myös tiedonhallintalakiin ja -malliin liittyvä tuen tarve
- Avoimiin kysymyksiin tuli runsaasti vastauksia
- Yhteenveto tuloksista lähetetään Arkkitehtuuripankki.fi:n pääkäyttäjille lokakuun aikana
- Kiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

Kokonaisarkkitehtuurityö jatkossa

Kehityspäällikkö Hannu Ojala

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Kokonaisarkkitehtuuryö jatkossa, strategia ja linjaukset

- Tiedonhallintalaki on astunut voimaan ja korvaa tietohallintolain
- Valtiovarainministeriön linjauksen mukaan kokonaisarkkitehtuurilla on oma roolinsa jatkossakin, vaikka se ei enää ole lakisääteistä
- Digi- ja väestötietovirasto teki asiakastarvekyselyn Arkkitehtuuripankin pääkäyttäjille tukitarpeiden selvittämiseksi
- Digi- ja väestötietovirasto tekee mm. kyselyyn perustuen toimintasuunnitelman tarjottavasta tuesta vuodesta 2021 alkaen. Tuetaan kokonaisarkkitehtuuria ja tiedonhallintaa.
- Tiedonhallintamallin laadinnassa kannattaa hyödyntää olemassa olevia kuvauksia, joita monella organisaatiolla on tehty mm. kokonaisarkkitehtuurikuvauksissa
- Moni organisaatio aikookin käyttää kokonaisarkkitehtuurikuvausvälinettä tiedonhallintamallin laatimisessa

Digi- ja väestötietoviraston tuki kokonaisarkkitehtuurityölle ja tiedonhallinnan kuvaustoiminnalle

Johtaja Mikko Pitkänen

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Tuki vuoden 2020 jälkeen

- Vuoden 2020 jälkeen Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa tukea, joka täsmentyy asiakastarvekyselyn tulosten analysoinnin jälkeen
- Tuki painottunee ohjeistukseen, menetelmätukeen ja yhteentoimivuuden välinetukeen
- Mahdollisia tukimuotoja ovat mm.
 - Julkisen hallinnon arkkitehtuurityön menetelmätuki
 - Yhteiset ohjeistukset
 - Yhteinen metamalli
 - Yhteiset viitearkkitehtuurit
 - Yhteinen tiedonvaihtokanava arkkitehdeille
 - Yhteistyöryhmiä yhteisille kehityskohteille
 - Tiedonhallintalain toimeenpanon tukeminen
 - Yhteinen menetelmäkehitys

Infossa esitettyjä kysymyksiä ja vastauksia

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Kysymyksiä ja vastauksia 1 (3)

Mihin ja millä tavalla Arkkitehtuuripankista on mahdollista siirtää tiedostot?

Arkkitehtuuripankista on mahdollista tehdä export mm. Excel- tai XML-muodossa. Tiedostojen siirto toiseen kuvausvälineeseen pitää suunnitella tapauskohtaisesti. Toimittaja on velvollinen avustamaan kuvausten siirrossa kohtuullista korvausta vastaan.

Voiko Digi- ja väestötietovirasto tarjota henkilöresursseja aineistojen siirtämiseen?

Digi- ja väestötietovirasto ei valitettavasti voi tarjota henkilöresursseja avuksi.

Kysymyksiä ja vastauksia 2 (3)

Onko tiedonhallintamallin pohja tehty Arkkitehtuuripankissa QPR-spesifisellä mallipohjalla vai jollakin paremmin siirrettävällä formaatilla?

Tiedonhallintalain mukaisten minimiarkkitehtuurikuvausten tekemisestä JHS 179 -suosituksen mukaiselle pohjalle on jo ohjeistus Arkkitehtuuripankin etusivulla (www.arkkitehtuuripankki.fi). Valmisteilla on ohjeistus laajennettujen kuvausten laatimisesta päivitetylle JHS 179 -suosituksen mukaiselle pohjalle, Archimate-pohjalle ja Lean-pohjalle.

Onko avoimen lähdekoodin väline Archi ollut esillä?

Archi (www.archimatetool.com) on ilmainen, se voi olla hyvä aloitusväline kokonaisarkkitehtuurin kuvaamiseen. Digi- ja väestötietovirasto selvittää tuotteen ominaisuuksia. CarTool on EU:n tekemä laajennus Archi-välineeseen mm. EIRA-viitearkkitehtuurin tueksi (https://ec.europa.eu/isa2/solutions/eira_en).

Kysymyksiä ja vastauksia 3 (3)

Yhteentoimivuuden tuki?

Digi- ja väestötietoviraston Yhteentoimivuusalustaa tultaneen ensi vuonna kehittämään uudella tavalla eli jatkuvan palvelun pohjalta.

Kommentti

”Pitäisi suunnitella ideasta tuotantoon -prosessi, mitä tietoja sen aikana tarvitaan. Ei kuvata tietoja, jotka ovat jo olemassa. Suunniteltava, miten olemassa oleva tieto saadaan prosessin käyttöön.”

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

dvv.fi